

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ТУРИЗМ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Туризм
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	6-й семестр, 12 чверть 2023-2024 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	4 год/тиждень
лекції	2 години
практичні	2 година
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5725>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Індустріальний туризм»

Інформація про викладача:

Безугла Людмила Сергіївна,
доктор економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри туризму та
економіки підприємства

Персональна сторінка:
<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/bezugla.php>
E-mail: bezuhla.l.s@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Індустріальний туризм» належить до переліку вибіркових фахових навчальних дисциплін, яка пропонується для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальності 242 Туризм НТУ «Дніпровська політехніка».

Індустріальний туризм, як достатньо новий туристичний напрям в останні роки розвивається активно, що дозволяє пізнати таємниці промислових об'єктів або опинитися в самому центрі виробничого процесу.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системних знань теоретичного характеру в сфері індустріального туризму та практичних навичок з різних форм його організації та екскурсійного пропонування.

Завдання курсу:

- розкрити об'єкт, предмет та головні завдання індустріального туризму;
- сприяти засвоєнню особливостей методології та методики проведення досліджень у сфері індустріального туризму;
- сформувати необхідний рівень знань про особливості геопросторової організації індустріально-туристичної діяльності;
- проаналізувати ресурсну базу, необхідну для розвитку індустріального туризму;
- сформувати уявлення про специфіку розвитку індустріального туризму в різних туристичних регіонах і країнах світу;

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- знати основні ресурси та об'єкти індустріальної спадщини у світі для організації індустріального туризму
- вміти здійснювати перспективне, поточне планування роботи туристичного підприємства та складати регіональну програму розвитку індустріального туризму
- вміти оцінювати потенціал промислових об'єктів для цілей екскурсійної справи та туризму, розробляти екскурсії на промислові об'єкти.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Теорія організації індустріального туризму. Класифікація об'єктів індустріального туризму.

- 1.1. Визначення поняття «Індустріальний туризм», основні підходи та концепції.
- 1.2. Місце індустріального туризму в туристичній галузі.
- 1.3. Передумови виникнення та розвитку індустріального туризму.
- 1.4. Критерії визначення об'єктів для індустріального туризму.

1.5. Типологія об'єктів індустріальної спадщини для цілей індустріального туризму.

1.6. Оцінка атрактивності промислових об'єктів для цілей індустріального туризму.

Тема 2. Географія індустріального туризму в світі.

2.1. Досвід організації індустріального туризму в країнах Азії, Африки, Америки та Австралії.

2.2. Основні об'єкти індустріального туризму в Європі.

2.3. ERIN – європейська асоціація маршрутів індустріальної спадщини. Регіональні маршрути індустріального туризму в Європі.

2.4. Характеристика індустріальних об'єктів світу, включених до списку ЮНЕСКО.

2.5. Характеристика основних об'єктів індустріального туризму в Україні. Стан розвитку індустріального туризму в Україні.

Тема 3. Індустріальний і постіндустріальний туризм як фактор розвитку та елемент привабливості міст і регіонів.

3.1. Вплив індустріального туризму на вирішення соціальних проблем.

3.2. Формування позитивного іміджу промислових регіонів через розвиток індустріального туризму.

3.3. Диференціація міст за придатністю до індустріального туризму. 3.4. Промисловий потенціал як фактор розвитку індустріального туризму в Україні.

Тема 4. Особливості організації екскурсійної діяльності та турів в галузі індустріального туризму.

4.1. Методика розробки, організації та особливості проведення екскурсій до об'єктів індустріальної спадщини та діючих промислових підприємств.

4.2. Особливості розробки та реалізації турів промислової тематики.

4.3. Анімація в промисловому туризмі. Сувенірна продукція в індустріальному туризмі.

4.4. Особливості підготовки кадрів для роботи в галузі індустріального туризму.

Тема 5. Індустріальний та постіндустріальний туризм як драйвер регіонального розвитку.

5.1. Антропогенний ландшафт і туризм.

5.2. Ступінь антропогенної трансформації природних ландшафтів як фактор розвитку індивідуального туризму.

5.3. Можливості індустріального туризму для підприємств, сільських населених пунктів та мегаполісів.

5.4. Індустріальний туризм як джерело доходу, інструмент маркетингу та зв'язки з громадськістю.

Тема 6. Управління і організація індустріального туризму.

6.1 Ексклюзивна ніша індустріального туризму на туристичному ринку.

6.2 Принципи і пріоритети в управлінні регіональним розвитком індустріального туризму.

6.3 Регулювання та управління розвитком інфраструктури індустріального туризму.

6.4 Місцеве самоврядування в системі управління регіональним розвитком індустріального туризму.

Практичні заняття

Тема 1. Теорія організації індустріального туризму. Класифікація об'єктів індустріального туризму.

Тема 2. Географія індустріального туризму в світі.

Тема 3. Індустріальний і постіндустріальний туризм як фактор розвитку та елемент привабливості міст і регіонів.

Тема 4. Особливості організації екскурсійної діяльності та турів в галузі індустріального туризму.

Тема 5. Індустріальний та постіндустріальний туризм як драйвер регіонального розвитку.

Тема 6. Управління і організація індустріального туризму.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом контрольні роботи, подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Під час сесії здобувачі виконують практичні та тестові завдання. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно

очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 1 контрольну роботу (оцінюється максимально в 20 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 7 занять, участь у одному занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 10 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентацій, які захищається на практичних заняттях (2 презентації, де кожна оцінюється в 5 балів, максимально студент може отримати за самостійну роботу 10 балів). Отримані бали за контрольну роботу, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 50 тестів (вірна відповідь 1 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 25 балів за умови повного розкриття
--	---

оцінку)	тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення практичних завдань у вигляді тестів. Максимально оцінюються у 70 балів (7 занять × 10 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати по 2 презентації, які необхідно захистити на практичних заняттях. Максимально оцінюється в 10 балів (2 × 5 балів).
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 20 балів.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 14 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 7 балів.

Участь у дискусіях максимально оцінюється в 3 бали, де:

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей.

2 бали: участь у дискусії без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2 Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентації на практичних заняттях, причому:

5 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

4 бали – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість

запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

3 бали - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

2 бали – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

1 бал - студент/ка демонструє розуміння теми, однак, не відповідає на жодні запитання одногрупників щодо даної теми; говорить не зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал та 2 відкритих питання, де правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

4 бали – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

3 бали – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

2 бали - наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Індустріальний туризм».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини

хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Індустріальний туризм».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях та практичних заняттях:

- вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Денисюк І., Середа Ю. Туристичний потенціал промислових районів міста: реконструкція спадку. *Український соціум*. 2010. № 4 (35). С. 40–51
2. Лакіза В.В., Пенгрин С.В. Індустріальний туризм в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. №18 (40). С. 45-48.
3. Кулеш В. Г. Концептуальні засади розвитку промислового туризму в Донбасі. *Економічний вісник Донбасу*. 2013. № 1 (31). С. 11–15
4. Свірідова Н. Д. Роль та значення індустріального туризму для соціально-економічного розвитку регіону. *Український часопис – XXI*. 2010. № 9–10. С. 30– 32.

5. Смась І. В., Смась В.В. Туризм виробничої спадщини. *Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму* / редкол. : Я. В. Шрамко, В. Л. Казаков та ін. Кривий ріг, 2013. С. 27–35.
6. Andrade-Suárez, M., & Caamaño-Franco, I. (2020). The relationship between industrial heritage, wine tourism, and sustainability: A case of local community perspective. *Sustainability* (Switzerland), 12(18). doi:10.3390/SU12187453
7. Ionica, A., Samuil, I., Leba, M., & Toderas, M. (2020). The path of petrila mining area towards future industrial heritage tourism seen through the lenses of past and present. *Sustainability* (Switzerland), 12(23), 1-32. doi:10.3390/su12239922
8. Moral-Moral, M., & Fernandez-Alles, M. T. (2019). Perceptions of the local resident to industrial tourism as a sustainable development model. *Revista De Estudios Regionales*(114), 45-69.
9. Somoza-Medina, X., & Monteserín-Abella, O. (2021). The sustainability of industrial heritage tourism far from the axes of economic development in Europe: Two case studies. *Sustainability* (Switzerland), 13(3), 1-27. doi:10.3390/su13031077
10. Індустріальний туризм: перспектива та розвиток. URL : <https://andreolli.com.ua/dovidnyk-mandrivnyka/industrialnyj-turyzm-perspektyva-ta-rozvytok.html>
11. Зав'ялова М.В., Скринько Н.В. Індустріальний туризм: регіональний аспект. *Ефективна економіка*. 2015. №5 URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4066>
12. Сардак С.Е., Власова Є.І. Розвиток індустріального туризму в Європі. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19 С. 81-87 URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/13.pdf
13. Дук Н., Суматохіна І. Індустріальна спадщина як ресурс розвитку молодіжного туризму в промислових регіонах. *Галицький економічний вісник*. 2015. №2 (49) С. 22-28 URL : <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/49/103.pdf>
14. Касенкова, К. (2021). Промисловий туризм як перспективний вектор розвитку туристичних дестинацій для індустріальних регіонів. *Економіка та суспільство*, (27). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-25>
15. Промисловий туризм в Україні: 6 унікальних об'єктів, які варто побачити. URL: <https://tamtour.com.ua/1596>